

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย Use of Online Social Media in the UTCC School of Economics

- เรวดี พานิช
- กลุ่มวิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน
- คณะเศรษฐศาสตร์
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
-
- **Rewadee Panich**
- Financial Economics
- School of Economics
- University of the Thai Chamber of Commerce
- E-mail: Rewadee_pan@utcc.ac.th
-

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของอาจารย์และนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ในชั้นเรียน มีสมมติฐานการศึกษาว่า อาจารย์และนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์จะมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยภาพรวมของประชากรไทย ศึกษาด้วยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 230 คน และอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 27 คน ในปีการศึกษา 2557 ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์และนักศึกษามีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์สอดคล้องกับพฤติกรรมของประชากรไทย และมีความพึงพอใจมากในการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยภาพรวม ช่องทางที่นิยมใช้มากที่สุด คือ Facebook รองมา คือ LINE และ YouTube นิยมใช้อุปกรณ์เชื่อมต่อ Smartphone มากที่สุด โดยใช้ 3G/4G ผ่านเครือข่ายโทรศัพท์มากที่สุด และวัตถุประสงค์หลักใน

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ คือ ใช้เพื่อรับส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ใช้เพื่อสนทนากับเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ใช้เพื่อค้นหาข้อมูลข่าวสาร และเพื่อความบันเทิงตามลำดับ

คำสำคัญ: สื่อสังคมออนไลน์ พฤติกรรมการใช้สื่อ

Abstract

The objective of this paper was to study the behavior and satisfaction in using online social media by professors and students in the UTCC School of Economics. The benefit is to create a database to develop the learning outcome by applying social media in learning and teaching in the classroom, designing classroom instruction and developing effective learning in the digital society. The hypothesis is that the behavior of professors and students using social media is consistent with the behavior of the Thai population. The study collected data from a sample of 230 students in years 1-4, and 27 lecturers in the academic year 2014 at UTCC. The results show that the behavior of professors and students using social media is consistent with the behavior of the Thai population and the level of satisfaction in using social media is good. The top-three popular channels include Facebook, LINE, and You Tube. Smartphones are used in connecting online social media via 3G/4G. The main purpose is to chat, to receive information and to entertain, respectively.

Keywords: Online Social Media, Media Use Behavior

บทนำ

เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กระแสเรียกร้องให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีคิดเพื่อพัฒนาพลเมืองโลก รุ่นใหม่ถูกจุดประกายขึ้น และได้รับการตอบรับจาก นักคิด นักการศึกษาทั่วโลกอย่างกว้างขวางภายใต้กรอบคิดที่เรียกว่า ทักษะแห่งทศวรรษที่ 21 เพราะโลกไร้พรหมแดนและแคบลงด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อเดินทางเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจยุคดิจิทัล (Digital Economy) อย่างสมบูรณ์

ปัจจุบันคนไทยจำนวนมากใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) ทั้งการเล่น Facebook, Smartphone และ Tablet ดังข้อมูลสถิติต่าง ๆ ทำให้รู้ว่าคนไทยสามารถเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่แพ้ใครในโลก จากดัชนีชี้วัดสังคมสารสนเทศปี พ.ศ. 2557 รายงานว่าประเทศไทยมีพัฒนาการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Broadband) มากที่สุดในโลก ส่งผลให้ลำดับดัชนีชี้วัดระดับและพัฒนาการติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารโดยใช้เทคโนโลยี (Information Communication Technology: ICT) หรือเรียกว่า IDI (ICT Development Index) ของประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 81 จาก 166 ประเทศทั่วโลก และติดอันดับ 1 ใน 10 ของกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก ซึ่งผลการศึกษารังนี้สอดคล้องกับ World Economic Forum: WEF ผู้จัดอันดับ ICT ปี 2557 ใช้ดัชนีบ่งชี้ระดับความพร้อมของการพัฒนาเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร และโอกาสในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Network Readiness Index: NRI) ประเทศไทยอยู่อันดับ 67 ของโลก ด้วยปัจจัยสนับสนุนหลายสาเหตุ ได้แก่ คนไทยนิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีผู้ใช้มากติดอันดับโลกจาก Thailand Zocial Awards 2014¹ เปิดเผยว่าคนไทยใช้ Facebook มากเป็นอันดับ 9 ของโลก มีจำนวนผู้ใช้งาน 28 ล้านคน อัตราการเติบโต 53% จากปี พ.ศ. 2556 ส่วนจำนวนผู้ใช้ LINE ในประเทศไทยอยู่อันดับ 2 ของโลก²

ในชีวิตประจำวันของคนไทย (Zocial inc, 2015) พบว่า คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตผ่านทาง Hi-Speed Internet หรือ 3G/4G บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network) โดยใช้ Facebook มากถึง 99%, ใช้ LINE 84%, ใช้ Instagram 56%, ใช้ Google+ 41% และใช้ Twitter 30% และคนไทยใช้เวลากับอินเทอร์เน็ต เฉลี่ย 7 ชั่วโมงต่อวัน ใช้ผ่าน Smartphone ร้อยละ 77 เป็นอุปกรณ์ที่ถูกใช้มากที่สุด ใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ร้อยละ 69 และใช้คอมพิวเตอร์พกพา ร้อยละ 50 (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2557)

จากข้อมูลพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของประชากร และระบบอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปแบบการดำรงชีวิตแนวใหม่ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการนำเอาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามาเป็นเครื่องมือในการศึกษา เพราะ

¹ งาน Thailand Zocial Awards 2014 เป็นงานประกาศมอบรางวัลแก่ธุรกิจและ บุคคล ที่มีชื่อเสียงบนโลกออนไลน์ จัดโดย Zocial inc. online analysis service เป็นบริษัทที่นำข้อมูลจำนวนมากในโลก Social Media มาพัฒนาเครื่องมือในการจัดอันดับและวิเคราะห์เพื่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงธุรกิจ เช่น ZocialRank.com ระบบวิเคราะห์จัดอันดับ social media ต่าง ๆ และ ZocialEye.com ระบบ monitoring brand ต่าง ๆ ใน Social Media

² สถิติจาก Tech in Asia.com เปิดเผยใน Monthly Active Users (MAU) 2014 โดย Steven Millward ปี 2015

แหล่งความรู้ต่าง ๆ มีอยู่มากมายในโลก ที่สามารถสืบค้นผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยที่ทุกคนสามารถเชื่อมต่อและเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้นการเร่งพัฒนาความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี Digital ให้กับภาคการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ 3 ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561 ซึ่งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Ministry of Information and Communication Technology: MICT) มีเป้าหมายในการเตรียมความพร้อมสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) อย่างยั่งยืน ทั้งถึง และเท่าเทียม ด้วยความมั่นคงปลอดภัย โดยให้ความสำคัญกับการนำ ICT มาใช้พัฒนาประเทศ

การศึกษาครั้งนี้จึงสนใจพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาและอาจารย์ในสถานศึกษา เพื่อสะท้อนให้เห็นระดับการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศและความพร้อมในการพัฒนาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

บททวนวรรณกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีลักษณะสำรวจการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศมีความแตกต่างกันในด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ส่วนพฤติกรรมการใช้ของนักศึกษาและบุคลากรมีความนิยมและมีแนวโน้มการใช้มากขึ้น ดังนี้

แก้วตา กรุงวงศ์ (2556: 376) ศึกษาการนำสื่อออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอน พบว่า ครู 3 คน ได้แก่ อาถู (Google) นองวิกกี (Wikipedia) และอีตูบ (YouTube) เป็นรูปแบบการศึกษาที่พึ่งพาเทคโนโลยีให้เข้าถึงองค์ความรู้ของผู้เรียนทำได้ง่าย โดยใช้

Smartphone เพื่อเล่น Facebook และ LINE ตลอดเวลา ซึ่งไม่ทำให้คุณภาพการศึกษายุคนี้อลดลงแต่อย่างใด และสามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้ โดยปฏิเสธการสอนแบบเดิมว่าไม่สามารถสร้างคนให้ดำเนินชีวิตได้จริงหลังจบการศึกษา เพราะสมองถูกสร้างแบบเครื่องจักร ทั้งที่สมองสร้างความรู้เองได้ การเรียนรู้ต้องเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มการคิดที่สลับซับซ้อนได้ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงสร้างสรรค์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง การใช้สื่อออนไลน์จึงมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสนับสนุนเป้าหมายหลักในการพัฒนาคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559) ที่เน้นการพัฒนาคนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

Camilia, Onyeka Ndindi, Ibrahim, Sajoh Dahiru and Dalhatu, (2013) ศึกษาเรื่อง “The Effect of Social Networking Sites Usage on the Studies of Nigerian Students.” ด้วยวิธีการสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ Mubi Education zone, Adamawa state, Nigeria, A Polytechnic, A state University and A state College of Health Technology ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 536 ชุด โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ที่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถาบันการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติวิเคราะห์ขั้นพื้นฐาน มีสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ได้แก่ Blogs, Podcast, Facebook, Myspace, 2go, YouTube, Twitter, Skynet และ Orkut ผลจากการวิจัย พบว่า การใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่มีผลกระทบต่อ

การเรียนรู้ และมีข้อเสนอแนะ ว่านักศึกษาควร จะเรียนรู้ที่จะจัดการกับเวลาของพวกเขาอย่าง ถูกต้อง ส่วนอาจารย์ควรจะใช้เว็บไซต์เครือข่าย ทางสังคมออนไลน์ในการส่งเสริมกระบวนการเรียน การสอนมากขึ้น

Saba และ Tarang (2013) ศึกษาเรื่อง “The Effects of Social Networking Sites on the Academic Performance of Students in College of Applied Sciences, Nizwa, Oman.” ด้วยวิธีการ สำรวจ (Cross Sectional Survey) จากกลุ่ม ตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี อายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 100 คน เพื่อประเมินผลกระทบ ของการจัดพื้นที่เครือข่ายสังคมในมหาวิทยาลัย College of Applied Sciences (CAS), Nizwa, Oman เครื่องมือสื่อสารสังคมที่ใช้ในพื้นที่ ได้แก่ Blogs, Wiki, RSS feed, Tweet, Discussion Board, Podcasts, Educational Nodes ใน Huge Network โดยใช้ Web 2.0 Application มีสมมติฐาน การศึกษาว่า SNS เครือข่ายสังคมออนไลน์ มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้และผลการเรียนในห้องเรียน ผลจากการวิจัย พบว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ กับ E-Learning กลุ่มตัวอย่าง 72% เห็นด้วยว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์มีผลต่อการเรียนแบบ E-Learning เครื่องมือสามารถช่วยให้เกิดความเข้าใจ บทเรียน งานที่ได้รับมอบหมายด้วยการทำซ้ำ ถามตอบ ช่วยให้ Download ข้อมูลได้สะดวก รวดเร็วในจำนวนมาก และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล คำถามกับผู้สอนได้ เพื่อนและผู้อื่นได้ ไม่จำกัด เวลาเรียน และสามารถเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้ ขณะที่การศึกษา แบบดั้งเดิม (Traditional) มีรูปแบบ Face to Face กลุ่มตัวอย่างยอมรับ 28% ส่วนปัญหาการสื่อสาร

ด้วยเครือข่ายไม่สมบูรณ์ สาเหตุเกิดจากเทคนิค ความช้า เครือข่ายไม่เสถียร สรุปผลการศึกษาคือ การใช้เครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อ ผลการเรียนรู้ในห้องเรียน ใน CAS, Nizwa, Oman

วัตถุประสงค์

งานวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความ พึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ของอาจารย์ และนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งใช้ในการทำ กิจกรรมต่าง ๆ หรือเสริมบทเรียนในห้องเรียนต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่สนใจมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม ออนไลน์สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม ออนไลน์ของกลุ่มประชากรคนไทย (สำนักงานพัฒนา ธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์, 2557)

นิยามศัพท์

สื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media) หมายถึง รูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่าย สังคมผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้งานเป็นผู้สื่อสาร เรื่องราว รูปภาพ และวิดีโอ เชื่อมโยงกับความสนใจ และกิจกรรมของผู้อื่น แบ่งปันให้ผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่าย ของตนได้รับรู้ ในบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์มักจะ ประกอบไปด้วย การพูดคุยออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต (Chat) ส่งข้อความ (Message) ส่งจดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) วิดีโอ (VDO) รูป (Picture) เพลง (Music) การถ่ายโอนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ เครื่องหนึ่งไปอีกเครื่องหนึ่ง (Upload) บล็อก (Blog หรือมาจาก WeBlog) เว็บไซต์ที่เจ้าของ (Blogger)

สามารถบันทึกเรื่องราวลงเผยแพร่ได้ตลอดเวลา บริการสื่อสังคมออนไลน์ที่นิยมในประเทศไทย ได้แก่ Facebook, LINE, Twitter, Instagram, Google+ และ YouTube

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์และนักศึกษาที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ระยะเวลาการสำรวจระหว่างเดือนกันยายน-ตุลาคม แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ศึกษาลักษณะประชากร พฤติกรรมของการใช้สื่อสังคมออนไลน์และความพึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 27 คน

ส่วนที่ 2 ศึกษาลักษณะประชากร พฤติกรรมของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และความพึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 230 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงสำรวจโดยเครื่องมือเป็นแบบสอบถามออนไลน์ (Questionnaire) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ดังนี้

1) การสำรวจข้อมูลลักษณะประชากรและพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ วิเคราะห์

ด้วยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequencies) โดยสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยวิธีการจัดทำตารางไขว้ (Cross-tabulation) จากค่า Pearson Chi-Square, Phi และ Cramer's V

2) การสำรวจข้อมูลความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

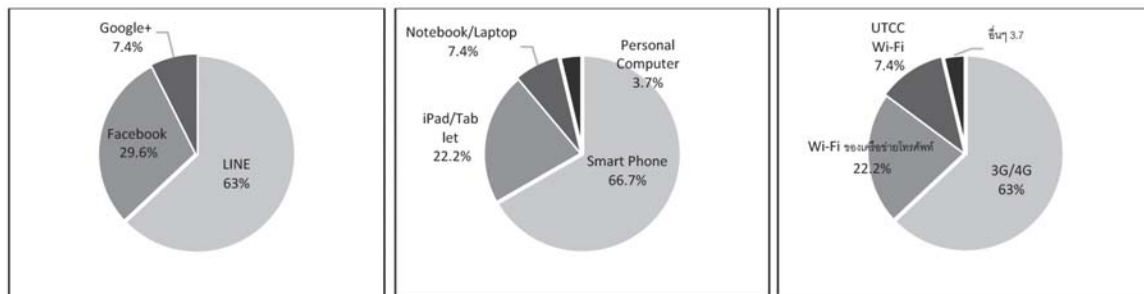
3) ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นค่าความถี่และร้อยละ (Percent sign: %)

ผลการศึกษา แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ และนักศึกษา

มีการวิเคราะห์ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ลักษณะประชากร 2) พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป 3) ความพึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่น่าสนใจ ด้วยวิธีการ Crosstab 5) ข้อคิดเห็นต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป และ 6) สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้

ผลการศึกษานส่วนที่ 1 ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ สรุปผลวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้บ่อยที่สุด ภาพที่ 2 พฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ที่ใช้เชื่อมต่อสื่อสังคมออนไลน์บ่อยที่สุด ภาพที่ 3 พฤติกรรมการให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้เชื่อมต่อบ่อยที่สุด

1) ลักษณะประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ทั้งหมด 27 คน เป็นอาจารย์หญิง 15 คน และอาจารย์ชาย 12 คน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 56 และ 45 อยู่ในช่วงอายุ 51-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 37 รองมาอยู่ในช่วงอายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 ในขณะที่ทำงานหรือระยะเวลาการทำงานในคณะเศรษฐศาสตร์ พบว่า อาจารย์มีอายุงาน 11-15 ปี และ 26-30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 22.2 เท่ากัน ส่วนตำแหน่งทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาเป็นกลุ่มอาจารย์และดร. คิดเป็นร้อยละ 19 เท่ากัน เมื่อพิจารณาระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 30,000-50,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 37 อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างอีกส่วนหนึ่งมีรายได้เฉลี่ยกระจายในช่วง 50,001-100,000 บาท

2) พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่ว ๆ ไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาจารย์มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์หลายช่องทาง และนิยมใช้มากที่สุด คือ LINE ร้อยละ 93 รองลงมา คือ Facebook ร้อยละ 85 ที่นิยมอันดับ 3 และ 4 คือ YouTube และ Google+ คิดเป็นร้อยละ 59 และ 48

ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ดี กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ยังมีการใช้ช่องทางเลือกสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ประมาณร้อยละ 10 ในแต่ละช่องทาง เช่น Twitter, Instagram และ Skype โดยอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามจะมีพฤติกรรมการใช้ LINE มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่นิยมใช้ Facebook มากที่สุด มีจำนวนมารองลงมา คิดเป็นร้อยละ 30 และอาจารย์ร้อยละ 7.4 ใช้ Google+ มากที่สุด

ระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 78 ใช้เวลาประมาณ 31-60 นาทีต่อครั้ง ที่เข้าใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และรองลงมา ร้อยละ 48 ใช้เวลา 16-30 นาทีต่อครั้ง อนุมานได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากใช้งานในระยะสั้นไม่เกินหนึ่งชั่วโมง

อุปกรณ์เชื่อมต่อสำหรับกลุ่มตัวอย่างอาจารย์นิยมใช้ Smartphone มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมาใช้ iPad หรือ Tablet ร้อยละ 22 ส่วนบริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการเชื่อมต่อสื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างใช้บริการ 3G/4G ของเครือข่ายโทรศัพท์ที่ใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63 และใช้ Wi-Fi ของมหาวิทยาลัยที่ให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 11

อนุมานได้ว่า บริการเครือข่ายของมหาวิทยาลัยไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์หลักในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ อันดับแรก คือ ใช้เพื่อรับส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมา ใช้เพื่อสนทนากับเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 78 ในลำดับต่อมา ใช้เพื่อค้นหาข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งประโยชน์ที่ได้ทั้ง 3 เรื่องเป็นวัตถุประสงค์หลักที่นิยมใช้กับสื่อสังคมออนไลน์ ไม่แตกต่างกันแต่ที่น่าสนใจ คือ วัตถุประสงค์เพื่อใช้งานเป็นเครื่องมือเสริมหลักสูตรในการเรียนการสอน ร้อยละ 52 และมีการใช้เพื่อสื่อสารกับผู้เรียนในห้องเรียน ร้อยละ 30 อนุมานว่า อาจารย์นิยมใช้สื่อสังคมออนไลน์มาประยุกต์กับการทำงานในชั้นเรียนจำนวนไม่น้อย จึงเป็นประเด็นศึกษาเพื่อพัฒนาบทเรียนกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่อไป และที่สำคัญ อาจารย์ร้อยละ 4 ใช้เพื่อการทำธุรกิจออนไลน์ อนุมานได้ว่ากลุ่มตัวอย่างอาจารย์กลุ่มนี้ใช้เพื่อปฏิบัติจริง เพื่อนำไปสอนหรือเพื่อทำธุรกิจจริง ซึ่งเป็นแนวทางทำการค้าในยุคดิจิทัลสมัยใหม่

1) ความพึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ให้ความพึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการใช้งานด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมเป็นความรู้สึกพึงพอใจในการใช้งานเพื่อการติดต่อสื่อสารและการรับส่งข่าวสาร รวมถึงการใช้ในการทำงานหรือการเรียนการสอน ในระดับมากถึงมากที่สุด

2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่น่าสนใจ ด้วยวิธีตารางไขว้ (Crosstab) พบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษามีความสัมพันธ์ต่อกัน 3 คู่ความสัมพันธ์ ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการเชื่อมต่อสื่อสังคมออนไลน์บ่อยที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาจารย์หญิงและชายนิยมใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านช่องทางบริการส่วนตัว 3G/4G และ Wi-Fi โทรศัพท์ที่ใช้มากกว่าใช้บริการเครือข่ายของมหาวิทยาลัย ส่วนอาจารย์ชาย ร้อยละ 25 ใช้เครือข่ายของมหาวิทยาลัย และร้อยละ 8.3 ของกลุ่มตัวอย่างชายใช้อินเทอร์เน็ตบ้าน ซึ่งต่างจากอาจารย์หญิงซึ่งไม่มีการใช้บริการเลย

ความสัมพันธ์ระหว่างอายุงานกับวัตถุประสงค์หลักการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า อาจารย์ที่มีอายุน้อย (1-10 ปี) มีพฤติกรรมการใช้สื่อเพื่อการสนทนาและการบันเทิงเป็นหลัก อาจารย์ที่มีอายุงานมากขึ้น (10-20 ปี) ใช้สื่อเพื่อการสนทนาเป็นหลักเช่นกัน และอาจารย์กลุ่มนี้ใช้สื่อเพื่อสื่อสารกับนักศึกษาในชั้นเรียนด้วย ส่วนอาจารย์ที่มีอายุงานนานกว่า (21-30 ปี) ใช้สื่อเพื่อค้นหาข้อมูล ข่าวสารเป็นหลัก และอาจารย์กลุ่มนี้ยังใช้สื่อ เป็นเครื่องมือเสริมหลักสูตรในการเรียนการสอนด้วย ดังนั้น อายุงานจึงมีผลต่อการใช้สื่อฯ ในชั้นเรียน ซึ่งแตกต่างกันตามวัยและประสบการณ์งานสอน

ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งทางวิชาการกับช่องทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการหรือยังไม่มี ทั้งระดับปริญญาโทและเอก ต่างมีช่องทางการใช้งานสื่อฯ ผ่าน Facebook และ Line เป็นสำคัญตามลำดับ และยังพบว่า รองศาสตราจารย์ ดร. และ ศาสตราจารย์ มีการใช้ Google+ เป็นอีกช่องทางซึ่งนิยมในต่างประเทศ ดังนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่จึงมีรูปแบบการสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ในรูปแบบเดียวกัน เป็นการพัฒนาการเรียนรู้วิธีการสื่อสารเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

3) ข้อคิดเห็นต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่วไปพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทั้งข้อสนับสนุนและข้อแย้งต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับนักศึกษาในห้องเรียนดังนี้

อาจารย์มีความเห็นสนับสนุนเรื่องทำให้สื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นหลักฐานในการเจรจาข้อพิพาทต่อกันได้ระหว่างผู้เรียนผู้สอนในการมอบหมายงาน นัดหมายงานต่าง ๆ เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลได้สะดวกเร็วและมหาศาล เป็นเครื่องมือเสริมสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ประหยัดเวลาการเดินทางมาเพื่อส่งงานรับงานหรืออื่น ๆ เป็นกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ในห้อง และทำให้ผู้เรียนและผู้สอนใกล้ชิดกันมากขึ้น

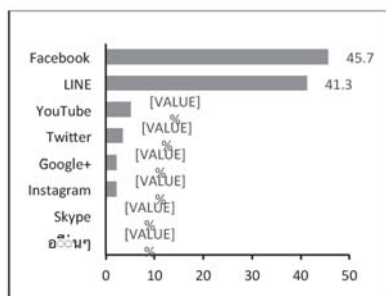
ข้อคิดเห็นที่แตกต่างด้วยสาเหตุว่า อุปกรณ์เครื่องมือที่เอื้อในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ไม่พร้อมจึงเป็นอุปสรรคต่อการใช้งาน เช่น เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัย ผู้เรียนไม่มีอุปกรณ์สื่อสังคมออนไลน์ยังใช้งานได้ไม่ครอบคลุม ภารกิจที่ต้องการระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน สื่อสังคมออนไลน์ไม่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาบางรายวิชา ถูกรบกวนเวลาส่วนตัวของผู้สอนด้วยการสื่อสารผ่านออนไลน์

กับผู้เรียนในเวลานอกห้องเรียน เสนอประเด็นว่า การเรียนรู้ในห้องเรียนแบบการสอนสด ๆ การแสดงความคิดเห็นแบบพูดคุยและเห็นหน้าตากัน จะแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ จิตวิญญาณของทั้งผู้เรียนและผู้สอนมากกว่า

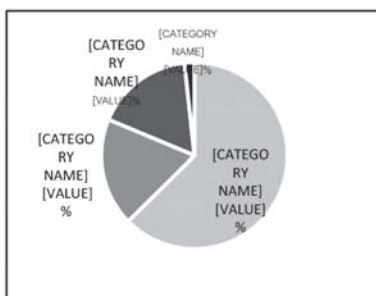
4) สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้

อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มประชากรคนไทย ได้แก่ ช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างอาจารย์นิยมใช้มากที่สุด คือ LINE รองลงมา คือ Facebook ที่นิยมอันดับ 3 และ 4 คือ YouTube และ Google+ ตามลำดับ อุปกรณ์เชื่อมต่อสำหรับกลุ่มตัวอย่าง นิยมใช้ Smartphone มากที่สุด และวัตถุประสงค์หลักในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง คือ ใช้เพื่อรับส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ใช้เพื่อสนทนากับเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ในลำดับต่อมาใช้เพื่อค้นหาข้อมูลข่าวสาร

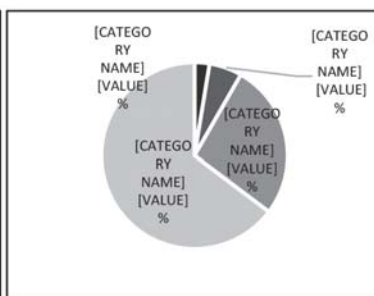
ผลการศึกษาส่วนที่ 2 ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษา สรุปผลวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ภาพที่ 4 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้บ่อยที่สุด

ภาพที่ 5 พฤติกรรมการให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้เชื่อมต่อบ่อยที่สุด

ภาพที่ 6 พฤติกรรมการให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ใช้เชื่อมต่อบ่อยที่สุด

1) ลักษณะประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจเป็นนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชายและนักศึกษาที่มีเพศทางเลือกอื่น ๆ โดยที่เพศหญิง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีช่วงอายุ 21-22 ปี และศึกษาอยู่ทุกชั้นปี กระจายกัน ส่วนใหญ่ศึกษาชั้นปีที่ 4 รองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 1 เกณฑ์อายุอยู่ระหว่าง 2.51-3.50 รายได้เฉลี่ยของนักศึกษา 9,819.82 บาทต่อเดือน นักศึกษามีรายได้จากผู้ปกครองเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 70 และมีรายได้จากการทำงานหรือได้รับทุนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนที่พักอาศัย นักศึกษาเช่าหอพักและเดินทางไปกลับบ้านพักของผู้ปกครอง

2) พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่ว ๆ ไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์หลายช่องทาง และที่นิยมใช้มากที่สุด คือ Facebook รองลงมา คือ LINE และ YouTube โดยมีสัดส่วนการใช้ร้อยละ 96.4, 96, 88 ตามลำดับ การเข้าใช้งานเชื่อมต่อสื่อสังคมออนไลน์ แต่ละครั้งเป็นระยะเวลา 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง โดยใช้งาน Smartphone มากที่สุด ใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่าน 3G/4G ของเครือข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือมากกว่าเครือข่ายของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์หลักที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพื่อสนทนากับเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ มากที่สุด รองลงมา ใช้เพื่อรับส่งข้อมูลข่าวสาร และเพื่อความบันเทิงสนุกสนาน ข้อสังเกตบางประการจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อค้นหาข้อมูลมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.3 การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อรับส่งภาพ/คลิป/เสียง และการทำธุรกิจออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 1.3 และใช้ในห้องเรียนเพื่อการสื่อสารกับอาจารย์และเพื่อนร่วมชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 3

3) ความพึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจมีความรู้สึกพึงพอใจการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสารมากที่สุด ระดับความพอใจเฉลี่ย 4.59 คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมา ให้ความพอใจกับความบันเทิง การรับส่งข้อมูลและข่าวสาร มีความพอใจเฉลี่ยที่ระดับ 4.45 และ 4.39 ตามลำดับ ส่วนความพอใจในการใช้เพื่อการเรียนการสอน ให้ระดับความพอใจมากที่สุดที่ 3.93 การแสดงออกถึงตัวตน ให้ระดับความพอใจมากที่สุดที่ 3.71 การทำธุรกิจออนไลน์ให้ความพอใจที่ระดับปานกลางที่ 3.30

ข้อสังเกตในการสำรวจความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพอใจการใช้เพื่อการเรียนการสอนและการทำธุรกิจออนไลน์ปานกลางถึงมาก แต่มีการนำสื่อสังคมออนไลน์ไปใช้เพื่อการเรียนและการทำธุรกิจออนไลน์น้อยมาก ดังนั้น จึงอาจมีการนำเสนอวิธีการประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในห้องเรียน และการส่งเสริมอาชีพอิสระหรืองานอดิเรกจากการทำธุรกิจออนไลน์ให้เพิ่มขึ้นได้ในอนาคต

4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่น่าสนใจ ด้วยตารางไขว้ (Crosstab) พบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน 7 คู่ความสัมพันธ์ ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้บ่อยที่สุดนั้น นักศึกษาหญิงใช้ Facebook ร้อยละ 64 นักศึกษาชายใช้ร้อยละ 34 นักศึกษาหญิงใช้ LINE ร้อยละ 56 นักศึกษาชายใช้ร้อยละ 46 ส่วนเพศทางเลือกใช้ร้อยละ 4.3 ในขณะที่นักศึกษาหญิงเป็นนักศึกษากลุ่มเดียวที่ใช้ Instagram และ Twitter บ่อยที่สุด ร้อยละ 71 และร้อยละ 14.3 ตามลำดับ ที่น่าสนใจคือเพศทางเลือกใช้ Twitter ร้อยละ

14 มากที่สุด เช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบกับช่องทางอื่น ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวัตถุประสงค์พบว่า นักศึกษาหญิงใช้เพื่อโพสต์ (Post) รูปและเรื่องราวของตนเอง ร้อยละ 80 ทำธุรกิจบนโลกออนไลน์ ร้อยละ 67 เพื่อสนทนากับเพื่อนและบุคคลอื่น ร้อยละ 63 เพื่อรับส่งข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 61 และเพื่อความบันเทิงสนุกสนาน ร้อยละ 54 เป็นกิจกรรมที่ทำมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเพศอื่น ๆ สำหรับนักศึกษาชาย ใช้เพื่อรับส่งภาพและคลิปเสียง ร้อยละ 67 มากที่สุด ส่วนเพศทางเลือกใช้เพื่อการสนทนากับบุคคลอื่นมากที่สุด ร้อยละ 6 ส่วนกิจกรรมการใช้เพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน นักศึกษาทั้งหญิงและชายใช้น้อยมาก เท่า ๆ กัน และเพศทางเลือกไม่มีการใช้เพื่อทำกิจกรรม

ความสัมพันธ์ ระหว่างชั้นปีกับสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้บ่อยที่สุด พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 1 ใช้ Facebook มากกว่าปีอื่น ๆ ร้อยละ 64 และ 60 ตามลำดับ ส่วนปีที่ 3 และปีที่ 4 ใช้ Facebook ร้อยละ 41 และ 32 เมื่อเปรียบเทียบกับช่องทางอื่น ๆ ในขณะที่ปีที่ 4 มีการใช้ LINE มากที่สุด ร้อยละ 55 ข้อสังเกตคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 มีการใช้ YouTube และ Instagram ร้อยละ 10 มากกว่าชั้นปีอื่น ๆ ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ไม่มีการใช้ผ่านช่องทางนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับวัตถุประสงค์พบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีใช้เพื่อการสนทนากับเพื่อนและบุคคลอื่นมากกว่าวัตถุประสงค์อื่น ๆ ร้อยละ 40-50 มีข้อสังเกต สำหรับชั้นปีที่ 1 ใช้เพื่อสนทนากับเพื่อนมากที่สุด และใช้เพื่อสื่อสารกับอาจารย์และเพื่อนร่วมชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 7 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากกว่าชั้นปีอื่นเช่นกันจะเห็นได้ว่า นักศึกษาปีที่ 1

มีความสนใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในห้องเรียน แตกต่างจากชั้นปีอื่น

ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ พบว่า ความรู้สึกพึงพอใจต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสารมีระดับมากถึงมากที่สุด การพิจารณาความสัมพันธ์แบ่งตามชั้นปี ให้ผลความพึงพอใจสอดคล้องกัน สำหรับชั้นปีที่ 1 พอใจต่อการเรียนการสอนมากถึงมากที่สุด และพอใจต่อการทำธุรกิจออนไลน์น้อยถึงปานกลาง

ข้อสังเกต นักศึกษาในชั้นปีที่ 1 ให้ความสนใจและใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมาก หากได้รับการสนับสนุนส่งเสริมในหลักสูตรการเรียนการสอน จะมีแนวโน้มการพัฒนาการเรียนการสอนในห้องเรียนให้ดียิ่งขึ้น และขณะเดียวกันยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้ประโยชน์ในการทำธุรกิจออนไลน์ อยู่มาก หากมีการแนะนำ ชี้ช่องทางการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และพึงพารายได้ด้วยตัวเองในชั้นปีที่ 1 จะมีแนวโน้มการเรียนรู้นอกห้องเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ (จากการทำงาน) กับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ พบว่า รายได้ของนักศึกษาที่ได้จากการทำงานในระดับสูงอยู่ในช่วง 10,000 บาทขึ้นไป ให้ความพึงพอใจในระดับมากต่อการทำธุรกิจออนไลน์แตกต่างจากรายได้ในช่วงอื่น ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ พบว่า ที่พักอาศัยของนักศึกษาที่เลือกอื่น ๆ ซึ่งสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า นักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในคอนโดมีเนียมส่วนตัวให้ความพึงพอใจในระดับมาก ต่อการทำธุรกิจออนไลน์เช่นกัน ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษาที่พักอาศัยกับผู้ปกครอง และนักศึกษาที่เช่าหอพักระหว่างเรียน

5) ข้อคิดเห็นต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่าน Application LINE และ Facebook มากที่สุด เพราะเพื่อนและคนรู้จักนิยมใช้ จึงใช้ตาม ๆ กัน และใช้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อทำให้สื่อสารกันง่าย และสะดวกขึ้น กลุ่มตัวอย่างใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านมือถือ (Smartphone) มากกว่าอุปกรณ์อื่น ๆ โดยเฉพาะ iPad เพราะ Smart Phone มีน้ำหนักเบา พกพาสะดวก ใช้งานง่าย โดยเฉพาะใช้โทรศัพท์เป็นปกติ จึงนิยมใช้ Chat หรือ Post หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ผ่าน Device ที่เป็น Smartphone มากกว่า iPad กลุ่มตัวอย่างไม่นิยม iPad เพราะมีน้ำหนักมาก พกพาไม่สะดวก รุ่นที่ใช้ล้าสมัย และการเรียนการสอนส่วนมากไม่ได้ใช้ร่วมกับการเรียนในห้องเรียน และผู้สอนส่วนมากไม่นำมาใช้ กลุ่มตัวอย่างใช้บริการอินเทอร์เน็ตจากเอกชน/เครือข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือมากกว่าเครือข่าย Wi-Fi ที่มหาวิทยาลัยให้บริการ เพราะ UTCC-Wi-Fi ไม่สามารถใช้งานได้เสถียร (Stability) มีจุดอ่อนสัญญาณ พื้นที่ให้บริการไม่ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย ช่องสัญญาณไม่เพียงพอ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงใช้ 3G/4G ร่วมกับ UTCC-Wi-Fi

6) สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ พบว่า นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของกลุ่มประชากรคนไทย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์หลายช่อง แต่ช่องทางที่นิยมใช้มากที่สุด คือ Facebook, LINE และ YouTube ตามลำดับ และพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใช้งานเครือข่ายแต่ละครั้งใช้ Smartphone และมีวัตถุประสงค์เพื่อการสนทนากับเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ใช้เพื่อรับส่งข้อมูลข่าวสาร และเพื่อความบันเทิงสนุกสนาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ประโยชน์จากการศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ของอาจารย์และนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ ทำให้ทราบพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างในการยอมรับเทคโนโลยีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน และเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือเสริมบทเรียนในห้องเรียนต่อไป

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษา พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์สอดคล้องกับพฤติกรรมของประชากรไทย และมีความพึงพอใจระดับมากในการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยภาพรวม สำหรับช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างอาจารย์นิยมใช้มากที่สุด คือ LINE, Facebook และ YouTube ตามลำดับ อุปกรณ์เชื่อมต่อที่นิยมใช้ คือ Smartphone โดยใช้ 3G/4G ผ่านเครือข่ายโทรศัพท์มากที่สุด และวัตถุประสงค์หลักในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ คือ ใช้เพื่อรับส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ใช้เพื่อสนทนากับเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ และใช้เพื่อค้นหาข้อมูลข่าวสาร

สำหรับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษานิยมใช้ช่องทาง Facebook, LINE และ YouTube ตามลำดับ และใช้ Smartphone ในการเชื่อมต่อสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด โดยใช้ 3G/4G ผ่านเครือข่ายโทรศัพท์มากที่สุด มีวัตถุประสงค์หลักในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสนทนามากที่สุด รองลงมา คือ การรับส่งข้อมูลข่าวสาร และเพื่อความบันเทิงเป็นลำดับต่อมา

จะเห็นได้ว่า อาจารย์และนักศึกษานิยมใช้ Smartphone และเครือข่าย 3G/4G ของเอกชน

มากกว่าอุปกรณ์ iPad และ เครือข่าย Wi-Fi ซึ่งเป็นบริการในพื้นที่มหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความยินดีที่จะจ่ายเพื่อให้ได้รับการมาใช้งานอย่างสะดวกสบาย มากกว่าคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นตามความสะดวกที่เลือกนั้น อย่างไรก็ตาม อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นประโยชน์จากการเรียนการสอนที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ แต่ก็มีบางข้อกังวลเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบเดิม ซึ่งเป็นการสอนที่ใช้กระดานดำ โดยมีทัศนคติที่ติดต่อกับเครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ ในส่วนที่สามารถช่วยเสริมให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร สอดคล้องกับการศึกษาของ Saba และ Tarang (2013) และ Camilia Ibrahim และ Dalhatu (2013) และเห็นด้วยว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนได้ เพราะสามารถช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ด้วยการทำซ้ำ เป็นแหล่งข้อมูลมากมาย และสามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้สอน เพื่อนและผู้อื่นได้ไม่จำกัดเวลาเรียน และไม่มีผลรบกวนการเรียนรู้อื่นในห้องเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

ผู้สอนสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการเตรียมสอนในชั้นเรียนให้เหมาะกับระยะเวลาและผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนเป็นเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีวิถีการเรียนรู้ในโลกของสื่อออนไลน์อย่างมากในชีวิตประจำวัน การประยุกต์เครื่องมือการสอนจะช่วยเสริมการเรียนรู้ให้เข้าถึงตัวผู้เรียนได้มากขึ้น

สำหรับผู้สอนซึ่งมีความต่างกันในด้านคุณวุฒิ และวัยวุฒิ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนนำสื่อออนไลน์ไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนได้ไม่ต่างกันและใช้ได้ดี ดังนั้น ควรสนับสนุนเครื่องมือและเครือข่ายสัญญาณให้เกิดความพร้อมต่อการปฏิบัติงาน เพื่อ

ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ควรสนับสนุนให้เกิดการทำวิจัยในขอบเขตที่ครอบคลุมกว้างมากขึ้น เช่น ศึกษารายวิชาที่มีลักษณะต่างกันให้มีจำนวนมากขึ้น และเพิ่มปริมาณกลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตการศึกษาในคณะต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างและคณะวิชา ที่แตกต่างกัน เพื่อใช้นโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนให้เกิดความเหมาะสมมากที่สุด

บรรณานุกรม

- Camilia, Onycka Ndindi, Ibrahim, Sajoh Dahiru and Dalhatu, Bulus Lucy. 2013. "The Effect of Social." Networking Sites Usage on the Studies of Nigerian Students. **The International Journal of Engineering and Science** 2, 7: 39-46.
- International Telecommunication Union (ITU). 2014. **Indicators for the Information Society in 2557** [Online]. Available: <http://www.techtvthailand.com/iut-survey-results-2014/> (in Thai).
- สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ไอทียู). 2557. **ดัชนีชี้วัดสังคมสารสนเทศปี 2557** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://www.techtvthailand.com/iut-survey-results-2014/>
- Krungwong, Kaewta. 2011. "Online Media: Contemporary Teaching." **University of the Thai Chamber of Commerce Journal** 30, Special Issue: 368-380. (in Thai).

แก้วตา กรุงวงศ์. 2556. “สื่อออนไลน์: การสอนร่วมสมัย.” **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย** 30, ฉบับพิเศษ: 368-380.

Nilpun, Marium. 1998. **Behavioral and Social Sciences Research**. 3rd ed. Bangkok: The project promotes the production of textbooks, Teaching documents Faculty of Education Silpakorn University. (in Thai).

มาเรียม นิลพันธุ์. 2551. **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Panich, Wijan. 2012. **Way of Learning for Students in the 21st Century** [Online]. Available: <http://www.teenpath.net/download.asp?ID=2211> (in Thai).

วิจารณ์ พานิช. 2555. **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://www.teenpath.net/download.asp?ID=2211>

Saba, Mehmood and Tarang, Taswir. 2013. “The Effects of Social Networking Sites on the Academic Performance of Students in College of Applied Sciences, Nizwa, Oman.” **International Journal of Arts and Commerce** 2, 1: 30-40.

Samkoset, Warakorn. 2014. **Digital Economy Future to Prosperity** [Online]. Available: <http://www.nstda.or.th/news/19574-digital-smes> (in Thai).

วรากรณ์ สามโกเศศ. 2557. **Digital Economy Future to Prosperity** [ออนไลน์]. เข้าถึง

จาก: <http://www.nstda.or.th/news/19574-digital-smes>

Tamsak, Waneranus. 2014. **Digital Economy: Learn to Understand and Apply** [Online]. Available: <http://bit.ly/1GgU107> (in Thai).

วณิษฐ ตามศักดิ์. 2557. **Digital Economy: รู้ทันเข้าใจ และนำไปใช้** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://bit.ly/1GgU107>

Thailand. Electronic Transactions Development Agency (Public Organization)(ETDA). 2014. **Thailand Internet User Profile 2014** [Online]. Available: <http://bit.ly/14Tuutz> (in Thai).

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.). 2557. **Thailand Internet User Profile 2014** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://bit.ly/14Tuutz>

Thailand. Ministry of Information and Communication Technology, and Thammasat University Research and Consultancy Institute. 2014. **(Draft) The Third Thailand Information and Communication Technology Master Plan 2014-2018** [Online]. Available: <http://bit.ly/1JpflBu> (in Thai).

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา, และสมร.. 2557. **แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) ของประเทศไทย พ.ศ. 2557-2561** (ร่าง) [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://bit.ly/1JpflBu>

Thailand. National Electronics and Computer Technology Center (NECTEC). 2014. **Internet Users; How to be the Source of Information on the Internet** [Online]. Available: <http://bit.ly/1Ac6PUs> (in Thai).
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค). 2557. **Internet Users; วิธีการได้มาของข้อมูลผู้ใช้อินเทอร์เน็ต** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://bit.ly/1Ac6PUs>

Yamane Taro. 1970. **Statistic: An Introductory Analysis**. Tokyo: Harper International Edition.

Zocial inc. 2014. **Results Awards Thailand Zocial Awards 2014** [Online]. Available: <http://bit.ly/1H9Y2PX>. (in Thai).

โซเซียล อิงค์. 2557. **สรุปผลรางวัล Thailand Zocial Awards 2014** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://bit.ly/1H9Y2PX>

Rewadee Panich obtained a Master's Degree in Economics in the field of Agricultural Economics from Kasetsart University. She is currently working as a lecturer teaching Investment and Security Analysis in the Department of Financial Economics, Economics Faculty, University of the Thai Chamber of Commerce. Her main interests are in macro Economics and financial economics.